

розвивати готовність логічно міркувати у процесі засвоєння математичного матеріалу.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа. URL: <https://nus.org.ua/about/formula>
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
3. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Г. С. Костюк; За ред. Л. М. Проколієнко. – К.: Радянська школа, 1989. – С. 243.

Ліпчевська І.Л.,

аспірантка, науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України

ВІЗУАЛЬНА СТРУКТУРА «ПОРТРЕТ» ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД РОЗВИТКУ СЛОВЕСНО-ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Процес інтенсивного розвитку словесно-логічного мислення дітей молодшого шкільного віку характеризується конкретністю, тобто спирається на наочні образи й уявлення. Саме це є одним з основних факторів активного впровадження візуалізації в освітній процес початкової школи. Зокрема, для виокремлення властивостей предметів, істот та явищ відповідно до контексту їх розгляду (тобто «з різних точок зору») та побудови на їх основі цілісних уявлень про об'єкти, актуальним є створення учнями візуальних структур «портретів» – наочних впізнаваних образів досліджуваних понять.

Запропонований метод візуалізації є одним з варіантів моделювання, застосування якого в освіті ґрунтується на працях багатьох педагогів та психологів: проблему використання моделювання як методу дослідження

об'єктів пізнання в освітньому процесі вивчали В. Болтянский, М. Буслова, Н. Віленкіна, В. Давидов, Г. Дорофєєва, Д. Ельконін, Л. Занков, В. Карапетян, А. Маркова, І. Новик, В. Павленко Л. Петерсон, А. Рашитов, Л. Фрідман та ін.

Для ефективного використання візуальної структури «портрет» в освітньому процесі вважаємо доцільним послуговуватися наступним алгоритмом її побудови (рис.1):

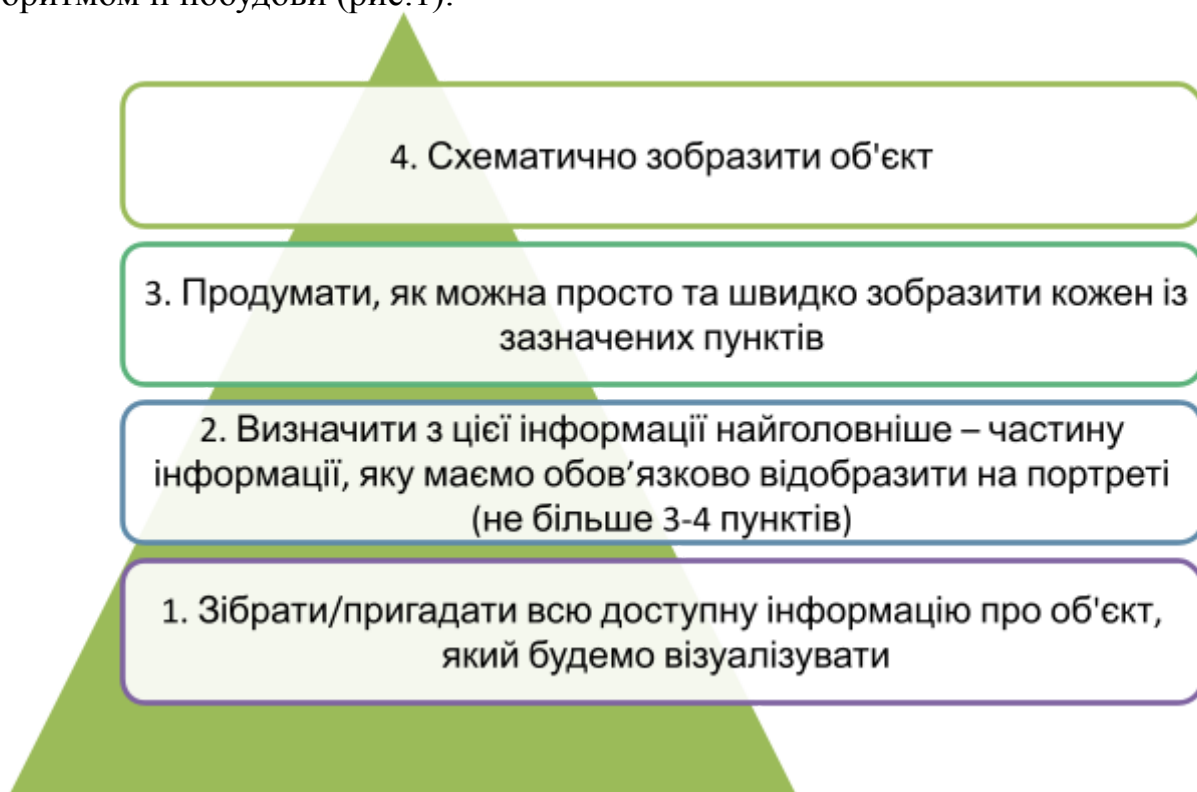

Рис 1: Алгоритм побудови візуальної структури «портрет»

Розглядаючи питання формування вміння побудови візуальної структури «портрет» у початковій освіті, маємо зазначити наступне:

- Принциповим є шлях від одиничних понять до загальних: спочатку необхідно навчити учнів визначати значущі характеристики *конкретних* істот, предметів, явищ та зображати їх, а потім опанувати створення *узагальнених* портретів.
- Збірні поняття (які відображають істотні ознаки певної *сукупності* об'єктів, а не ознаки *об'єктів*, що створюють цю сукупність) є складнішими для

унаочнення. Тому починати їх опрацювання варто після формування навичок створення «портретів» одиничних та загальних понять.

- Також у початковій школі доцільно зосередитися на формуванні вміння створювати «портрети» конкретних понять (які відтворюють об'єкт у його цілісності), уникаючи візуалізації абстрактних (тобто тих, що відображають властивість об'єкту, відокремлену від його суті – наприклад, «добро», «хорообрість» тощо), адже більшість дітей в змозі повноцінно оперувати абстрактними поняттями тільки з 12 років.

Зазначимо, що зазвичай учні створюють «портрети», щоб познайомити аудиторію з об'єктом. Тому, на підготовчому етапі до створення візуалізації окрім питання «Які можна виділити головні риси істоти/предмета/явища?» необхідно також обговорити питання «Що ми хочемо показати на своєму «портреті»? Що ми хочемо донести до оточуючих?». Для організації такого полілогу можна застосовувати технологію Джигсоу: розділити клас на групи, кожна з яких створить власну візуальну структуру, а потім познайомить усіх інших учнів класу з результатами своєї роботи.

Також при побудові візуалізації не може бути єдиного жорстко визначеного, правильного варіанту, адже сприйняття будь-якого об'єкту відбувається через призму власного світогляду, досвіду, переконань та вподобань конкретної особистості. Природнім є те, що створені учнями портрети відрізняються один від одного.

Отже, побудова візуальних структур «портретів» є інтерактивним методом розвитку словесно-логічного мислення молодших школярів, який реалізує компетентнісний, комунікативно-діяльнісний та особисто-орієнтований підходи Нової української школи. Він спрямований на формування вмінь аналізу та синтезу, узагальнення, систематизації інформації і стане у нагоді при формуванні в учнів умінь класифікувати та порівнювати об'єкти за різними ознаками.

Список використаних джерел

1. Логіка: Курс лекцій / Н. В. Гнасевич та ін.; за ред. Т. О. Сілаєвої. Тернопіль: ПП Процюк, 2005. 180 с.
2. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Н. З. Софій та ін.; за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Розм Д. Визуальное мышление. Как «продавать» свои идеи при помощи визуальных образов / пер. с англ. О. Медведь — Москва: Эксмо, 2013. 300 с.
4. Симоненко С. М. Психологія візуального мислення: дис. д-ра псих. наук: 19.00.01. Харків, 2005. 462 с.

Лісова Н.В.,

вчитель початкових класів Вершино-Кам'янської філії комунального закладу «Новгородківський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Новгородківської районної ради Кіровоградської області

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Бурхливі зміни в житті людства в XXI столітті заклали підвалини принципово нової формації суспільних відносин – інформаційного суспільства. Високі технології, інтернет, глобалізація та безліч інших невідомих раніше явищ і процесів довколишньої дійсності ставлять нові виклики і в системі освіти – галузі, яка найбільше та найшвидше має реагувати на подібні виклики. Потужний потік нової інформації, реклами, застосування комп'ютерних технологій на телебаченні, розповсюдження ігрових приставок, електронних іграшок і комп'ютерів накладають велику вагу на виховання дитини і його сприйняття навколишнього світу. То ж надзвичайно важливо навчати учнів використовувати комп'ютер як розумного помічника у навчанні, під час